

СЪЮЗ НА ИНВАЛИДИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ЧЛЕН НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ФОРУМ НА ХОРАТА С УВРЕЖДАНЯ

Национален център за обучение, квалификация,
информация и консултации на хора с увреждания

година XXXV

март 2025 г.

ИНФОРМАЦИОНЕН БЮЛЕТИН „КУРАЖ“

СОЦИАЛНА ПОЛИТИКА

I. Председателят на СИБ г-н Георги Колев бе интервюиран от радио София за трудовата заетост на хората с увреждания

Столична община ще отпусна павилиони на пазарите в София на хора с увреждания, които развиват търговска дейност. Това съобщи пред Радио София председателят на Съюза на инвалидите в България г-н Георги Колев.

"Да извършват търговска дейност, било то предлагане на артикули, които произвеждат, картини или нещо друго. Тепърва предстоят разговори. Поканата е отправена и към трите съюза – и на слепите, и на глухите, т.е. една доста голяма група от хора ще могат да се възползват. Предстои ни среща в общината да разговаряме точно какви са изискванията – дали човекът трябва да е регистриран като едноличен търговец или най-обикновени хора, които произвеждат например мартеници, картини или други артикули", обясни Колев.

Той добави, че към 31 декември 2024 г. членовете на Съюза на инвалидите в България са 27 312 души, от които 3489 са в трудоспособна възраст.

"От тях 2143 лица са работещи, т.е. около 60%. Статистиката в страната, която е от Агенцията по заетостта, е малко по-различна. Към края на 2022 г., 6,3% са били безработните, а към края на 2023 г. – 7,1%.", посочи Георги Колев.

По думите му процентът на работещите трудноподвижни хора в страната е изключително нисък – около 21%, в сравнение с другите европейски държави. В Скандинавските страни този процент е около 60%. Той добави, че една от най-важните задачи, за да бъдат заети повече от трудоспособните хора с увреждания, е първо да имат възможност да се образоват.

"За да се образоваш трябва да имаш достъпни училища и университети. За да стигнеш до тях, трябва да имаш достъпна архитектурна среда и достъпен транспорт. През последните 20 години нещата се подобряват значително. В големите градове работодателите се отнасят с разбиране към хората с увреждания", каза Георги Колев.

"Според степента на образованието си намират работа. Сред хората с увреждания има много IT специалисти, счетоводители, библиотекари. Има и доста работодатели,

у които има залегнали стари стереотипи, че хора с увреждания не могат току-така да се уволняват, а трябва с разрешение на Инспекцията по труда. Това отпадна като норма. Казвам го пред всички работодатели – да не се притесняват. Още през 1992 г. отпадна като норма чл. 321 от КТ., уточни председателят на Съюза на инвалидите.

Той добави, че единствено за работещи, които по време на своята трудова заетост са придобили определен вид заболявания, които са описани в Наредба 2, се изисква разрешение от Инспекцията по труда и могат да бъдат преместени да извършват по-лека трудова дейност, обясни Георги Колев.

Повече може да прочетете и чуete на следния LINK::

<https://bnr.bg/sofia/post/102124903/stolichnata-obshtina-shte-predostava-pavilioni-na-hora-s-uvrejdania-za-tar-govska-deinost>

II. Заместник-кметът на община Сливен г-н Камен Костов присъства на заседание на областния съвет по социална политика и права на хората с увреждания. Заседанието се проведе на 26 март в Областна администрация Сливен, свикано от областния управител г-н Чавдар Божурски и ръководено от заместник-областния управител г-жа Фатме Мустафова.

Веселин Василев, регионален координатор на Съюза на инвалидите в България, подчерта значението на добрата комуникация с местните власти, давайки пример с асансьора на ДКЦ-1, който бе пуснат отново в експлоатация с тяхна помощ.

Сред дискутираните проблеми бяха разширяването на отстъпките за обществения транспорт, осигуряването на безплатен достъп за автомобили със син талон до гробищните паркове, липсата на звукова сигнализация на светофарите, нуждата от достъпна обществена тоалетна, неработещи асансьори в здравните заведения и други.

На заседанието присъстваха и представители на Областния информационен център Сливен, които представиха възможности за кандидатстване по програми и конкурси за финансиране на проекти за хора с увреждания.

III. Агенцията за хората с увреждания (АХУ) ще финансира с до 30 000 лв. проекти за започване и развитие на самостоятелна стопанска дейност на хора с трайни увреждания. Собствено участие от страна на кандидатите не е необходимо. Сроктът за подаване на проектни предложения е до 23.04.2025 г.

Средствата могат да бъдат използвани за инвестиционни разходи, учредяване на ново предприятие, строително-ремонтни дейности, оборудване на работни места. Необходимо е кандидатите да са с 50 и над 50% намалена трудоспособност и да не участват като собственици или съдружници в друга фирма.

АХУ обявява и конкурс за финансиране на проекти за създаване на Центрове за защитена заетост. Чрез всяка изградена структура ще се формират трудови умения и навици на най-малко 15 души с множество трайни увреждания, психични разстройства и/или интелектуални затруднения.

В конкурса могат да участват специализирани предприятия и кооперации на хората с увреждания, както и трудово-лечебни бази или организации. Максималният размер на средствата, които те ще получат за един проект е до 920 000 лева. Крайният срок за подаване на проектни предложения е 29.04.2025 г.

Агенцията ще финансира и проекти със социална и стопанска насоченост на специализирани предприятия и кооперации на хората с увреждания, които създават условия за стимулиране на заетостта на хора с трайни увреждания в специализирана работна среда. Проектите със социална насоченост имат за цел да подпомогнат работодателите за осигуряване на адекватни условия на труд за работещите в тях хора с трайни увреждания. Максималният размер на субсидията за този вид проекти е 50 000 лв. Кандидатстването е до 22.04.2025 г.

Специализираните предприятия и кооперации на хора с увреждания ще могат да получат до 90 000 лв. за инвестиционни предложения със стопанска насоченост. Средства ще се отпускат и за финансовото им стабилизиране. Срокът за подаване на проектните предложения със стопанска насоченост е 19.05.2025 г.

Започва набирането и на проекти за финансиране по Националната програма за заетост на хората с увреждания. По нея АХУ отпуска до 20 000 лв. за осигуряване на достъп до действащи или новоразкрити работни места за хора с трайни увреждания в трудоспособна възраст. Същият е размерът на субсидията за приспособяване на съществуващи работни места за тях, както и за оборудване на нови, съответстващи на характера на тяхното заболяване. За квалификация и преквалификация, съответно обучение за професионално и служебно развитие, максималният размер на субсидията е до 2000 лв. на човек с трайно увреждане.

Крайният срок за подаване на проектни предложения за осигуряване на адаптирани работни места, както и за квалификация и преквалификация на хора с трайни увреждания, е до 15.04.2025 г.

IV. Лекарските комисии, които разглеждат документите за намалена работоспособност и издават медицинска експертиза (ТЕЛК решения), ще имат пълен достъп до здравните досиета на пациентите и цялата медицинска информация, вписана в Националната здравноинформационна система (НЗИС). Това стана ясно след координационна среща между Министерството на електронното управление (МЕУ), Министерството на здравеопазването (МЗ) и „Информационно обслужване“ (ИО).

От последната седмица на март пилотно ще бъде осигурен достъп на лекарите от Националната експерта лекарска комисия (НЕЛК), а от началото на април достъп до пациентските досиета ще имат всички членове на трудово-експертните лекарски комисии в страната, информират от МЕУ.

„Осигуряването на достъп до здравните досиета на пациентите ще позволи на експертните комисии да намалят драстично времето за разглеждане на документите за нетрудоспособност и на пациентите няма да се налага да чакат с месеци ТЕЛК решенията“, каза министърът на електронното управление Валентин Мундров. По думите му това ще улесни работата на ТЕЛК комисииите е ще им даде възможност да взимат навременни и информирани решения за здравното състояние на пациентите при разглеждане на документацията. Очаква се нововъведенията да намалят и злоупотребите при издаването на ТЕЛК решения.

За улеснение на гражданите ще бъде актуализирано мобилното приложение eЗдраве с добавянето на модул „Медицинска експертиза“ в здравното досие на гражданите. Така пациентите ще имат достъп до цялата налична документация, свързана с освидетелстването за медицинска експертиза – направления от общопрактикуващ лекар, протоколи от лекарска консултативна комисия (ЛКК), заявления, решения на ТЕЛК комисииите и др. В момента документите се достъпват през портала на НЗИС на адрес <https://my.his.bg/login>. Чрез приложението гражданите ще получават нотификации за движението на подадените документи, за насрочена дата на заседание на комисия, за издадено ТЕЛК решение и др.

СЪЮЗЕН ЖИВОТ

I. 18 март - Световен ден на социалната работа

До Председателите на Регионалните организации на СИБ

До Координаторите на СИБ

До Председателите на Общинските организации и дружества

Уважаеми колеги,

От името на ръководството на Съюза на инвалидите в България най-сърдечно Ви поздравявам по повод Световния ден на социалната работа! Тази година той се отбелязва на 18 март. Този ден е винаги в третия вторник на март, а целта му е да подчертае постиженията на социалната работа и защити социалната справедливост. Част от мисията на празника е да даде гласност на услугите, които са в подкрепа на уязвимите групи, както и да популяризира професията.

Позволете ми в този ден да засвидетелствам признателността си към Вашата отговорна дейност, посветена на хората с увреждания. Изказвам своето дълбоко уважение към Вашия труд и Ви благодаря за ежедневните усилия, които полагате, за да подкрепяте нашите членове.

Желая Ви много здраве, успехи, сили и енергия, за да продължите все така достойно да работите за хората с увреждания и за защита на техните права.

Честит празник!

С уважение!

Георги Колев – председател на СИБ

II. На 25 март – Благовещение, председателят на СИБ г-н Георги Колев бе гост на големия празник, организиран за 20-годишнината от създаването на организациите на СИБ в област Кюстендил.

Домакин на празничното събитие, което събра над 200 души, беше Общинската организация на СИБ в Сапарева баня, с председател Елена Динева. Госпожа Динева се оказа, че е ветеранът от всички председатели на общински организации в региона, който от началото до днес неизменно е на поста си. Към празнуващите се присъединиха и гости от организациите на хората с увреждания в Радомир и Перник.

По покана на Валентина Симеонова, председател на Регионалната организация на СИБ, официален гост на празника беше председателят на СИБ г-н Георги Колев, придружен от Георги Георгиев – ръководител направление „Организационно-методическа дейност“ в СИБ и Лилия Евтимова, главен счетоводител на Съюза.

За юбилея бяха поканени и областният управител г-н Александър Пандурски, кметът на община Сапарева баня г-н Калин Гелев, г-жа Мая Манолова – бивш народен представител от Кюстендилски изборителен район, и бивш омбудсман на Р България, директорът на Дирекция „Социално подпомагане“ – Дупница г-жа Таня Кирилова. Всички гости дадоха висока оценка за работата на Регионалната организация на СИБ и на Общинските организации в Кюстендил, Дупница и Сапарева баня в подкрепа на хората с увреждания.

Г-н Колев връчи на Елена Динева почетна грамота и плакет, с който Управителният съвет на СИБ я удостоява за приноса ѝ за социално приобщаване и дългогодишната ѝ активна дейност като председател на Общинската организация в Сапарева баня.

С плакет за дългогодишната му активна морална и финансова подкрепа за хората с увреждания бе удостоен и кметът на община Сапарева баня - Калин Гелев.

Г-жа Мая Манолова, на която отново е издигната кандидатурата за омбудсман на Република България, подкрепена от над двайсет неправителствени организации в страната, заяви в своето приветствено слово, че сред нейните основни приоритети в мисията ѝ като обществен защитник са били ангажиментите ѝ за отстояване правата на децата и възрастните с увреждания и на гражданите в неравностойно положение.

Председателят на СИБ г-н Георги Колев сподели, че оценява високо нейната досегашна дейност в защита на правата на хората с увреждания и изрази надежда тя отново да поеме този отговорен пост.

Християнският празник Благовещение и 20-ят рожден ден на организациите на СИБ в Кюстендилска област се превърнаха в сърдечен празник, изпълнен с много поздравления, цветя, подаръци, музика, танци и думи на признателност както към ветераните, така и към младите хора, посветили се на хуманната мисия да работят за хората с увреждания.

Виолета Атанасова

III. Изложбата "Силен дух", организирана от Регионална организация на СИБ в Перник бе открита на 24 март в галерия „Атриум“ на областната администрация. Експозицията включва произведения на приложното творчество и картини, създадени чрез различни техники, демонстрирайки креативността и усета към изкуството на участниците.

В изложбата взеха участие младите художници Ива Андреевска и Людмила Димитрова, с по 6 картини. При изработката им е използвана много специална технология. Те привлякоха вниманието на посетителите и се продадоха веднага.

Общинската организация Перник се представи с 12 картини от приложно изкуство. Те са изработени само от естествени материали от участниците в Арт ателие с ръководител Ангелина Тасева, която им е помагала с различните техники и похвати.

На събитието присъстваха председателят на СИБ г-н Георги Колев, заместник-областният управител г-н Симеон Гебов и заместник-кметът на община Перник г-н Стефан Кръстев, които поздравиха авторите и гостите на изложбата. „Изкуството е израз на силата на човешкия дух, а тази изложба е доказателство, че талантът и вдъхновението нямат граници. Всеки човек носи в себе си способността да твори

и да предава емоции чрез изкуството. Тук виждаме не просто картини и ръчно изработени творби, а истински истории, разказани чрез цветове, форми и материали“, заяви Кръстев.

Симеон Гебов пък подчерта значимостта на подобни инициативи, които подкрепят хората с увреждания и им дават възможност да изразят своите таланти.

Георги Колев благодари на областната управа за домакинството и предоставената зала, и на община Перник за дългогодишното сътрудничество с Регионалната организация на СИБ в Перник относно подкрепата ѝ за фолклорния фестивал в кв.

Църква. Поздрави участниците в изложбата и изтъкна, че изкуството в различните му форми е много добър фактор за интеграцията на хората с увреждания. Изказа и благодарности на

ръководството на РО Перник за организираното събитие.

Председателят на организация на СИБ в Перник Анита Тараланска сподели, че творчеството за участниците е своеобразна терапия и начин да се справят с трудностите. „Ние

сме хора с увреждания, но пък с много силен дух. И ние можем. Имаме и фантазия и по нищо не се различаваме от другите“, сподели тя.

На събитието присъства и г-н Мирослав Бонев, собственик на фирма "Оказион 1313" ЕООД - Перник, с когото е сключено споразумение за извършване на съвместна дейност за обект Антикварно село "Битака Перник" за устройване на работа хора с увреждания от града.

IV. На 19.03.2025 г. в клуба на Общинската организация на СИБ в Сопот протече поредното събитие, този път по повод Първа пролет, 3 март и 8 март. Сред гостите беше гл. експерт по Хуманитарни и здравни дейности към Община Сопот г-жа Виришапкива, с която ръководители и граждани не пропуснаха да споделят мнения по различни житейски и професионални въпроси. Доброто настроение беше гарантирано още с появата на децата от група "Малкият принц" при ДГ "Приказен свят", чиито песни, стихчета и танци предизвикаха усмивки и умиление. Последваха поздравления от председателя на ОО Сопот

г-жа Галя Пачева, която получи подарък от г-жа Шаралиева, учителка на бъдещите първокласници. Ръководителите и членове на организацията бяха поздравени и от председателя на Регионалната организация на СИБ Пловдив г-жа Харутюнян, която беше готова да отговори на въпросите на присъстващите. Празникът по традиция продължи с рецитали, песни, танци и весела пантомима.

V. Благовец

Един от най-хубавите празници през пролетта е Благовещение, или както по самоковски го наричаме – Благовец. Денят на майката, празнуван от векове от нашите баби и прабаби. Денят, в който Архангел Гавраил донася благата вест на Дева Мария,

че ще роди спасителя Исус.

Ние от Общинска организация на СИБ в Самоков не пропускаме да зачетем този красив празник. И тази година се възползвахме от слънчевия, макар и не много топъл ден и на 25-ти март и се организираме да посетим красивия ни крайречен парк „Крайискърец“. Подготвили сме се с погачета от предната

вечер, избираме хубава затревена площ и търкаляме питките за здраве и благополучие. Има поверие, че колкото по-далеч се изтърколи погачето ти, толкова по-дълго ще те има на този свят. После сядаме в заведението в парка, разчупваме погачетата и допълнителните „екстри“, които сме предвидили. Поръчваме си допълнително по нещо от заведението и в смях и веселие преминава срещата ни. Не пропускаме да запечатаме усмивките си от този празник.

В такива дни разбираме, че малките радости правят живота красив и пълнокръвен. И това не зависи от възрастта. Нито от това кой от какви болести се оплаква, а само от желанието за живот.

София Сотирова - председател

VI. На първи март Дружество „Приатели“ Нови Искър към Регионалната организация на СИБ "Света София" организира тържество за мартенските празници.

Кметът на район Нови Искър г-н Владимир Владимиров уважи празника и благодари на председателя - Стоянка Петрова и организаторите за ангажимента и всеотдайността им към дружеството и неговите членове.

"В духа на Сирната седмица, като по-млади искаме прошка за волни и неволни грешки, а в бъдеще ще бъдем тук – с доброта, подкрепа и уважение към всички" - каза той.

Г-н Владимиров пожела на всички присъстващи здраве, усмивки и Баба Марта да донесе много щастие и благоденствие!

VII. На 26.03.25г. Общинска организация на СИБ във Враца, отпразнува пролетта в клуба със 44 членове. Празничен пролетен концерт представиха децата от ЦПЛР "Център за работа

с деца", момичетата от вокалното трио при Организацията и стихотворение за пролетта на Красимира Тодорова. Децата посрещнахме по стар обичай с питка и шарена сол, на всички се раздаде букет нарциси от градината на Николай Харалампиев и по шоколадов бонбон за Благовец. Продължихме с хорá, танци и обяд.

**Жасмина Баръмова -
председател**

Творци

Председателят на Общинската организация на СИБ в Горна Оряховица г-н Иван Ботев представи свои произведения на пластична изложба ДЪРВОРЕЗБА

Прочетете повече за твореца и експозицията:

Участвал в редица общи изложби, Иван Ботев за пръв път представи своето творчество в самостоятелна експозиция - в малка зала на Изложбени зали "Недялко Каранешев" Горна Оряховица бяха експонирани близо 90 негови произведения. Изложбата продължи от 13.03 - 24.03.2025г.

Иван Ботев е човек с необикновен талант и вдъхновение. Роден в Павликени, днес той живее и твори в Горна Оряховица, където е и председател на Общинската организация на СИБ. Военен по професия, дърворезбар

по душа, той е доказателство, че за изкуството няма граници и бариери.

Открива своя талант преди близо 30 години, когато с обикновена ножка изработва първата си табелка за врата. Това, което е било просто любопитство, бързо се превръща в страст и начин на живот. Открива, че е наследил таланта

на своя дядо, чието име носи.

Днес Иван Ботев работи с дълга и създава невероятни произведения, вдъхновени от историята, религията и природата. Учи се от книги, от старинните образци на пластичната дърворезба, от великолепните модели в църкви и манастири. Най-големият му учител остава самото дърво – той вижда в него история, емоция и бъдеще.

Творбите му носят послания – за вяра, за традиция, за връзката между човека и природата. В тях той влива енергия и символика - паната му разказват за старата столица, за величествените църкви, за духовните устои на нашия народ. Изработва сувенири, бижута, икони, иконостаси – всеки детайл е плод на дълбока почит и любов към занаята.

От естествени форми на природата, като клонки, той създава композиции на реални образи, вдъхвайки живот на дървесните структури с уникален художествен поглед.

Освен дърворезба, в експозицията свое място заемат пластики от камък. В тези природни форми всеки може да открие различни образи и символи, които Иван Ботев претворява със своя артистичен усет, като ни разкрива световите в тяхната естествена структура.